

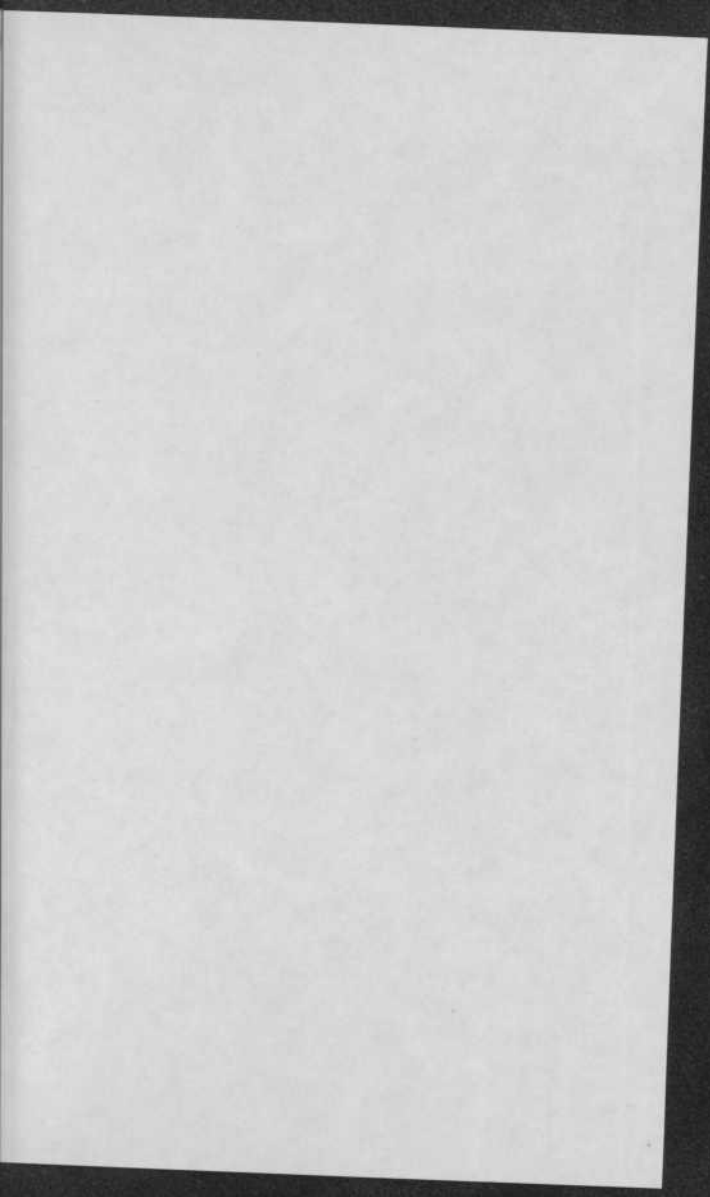
CB

13920

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

KINDERDOOP

of

BAPTISME.

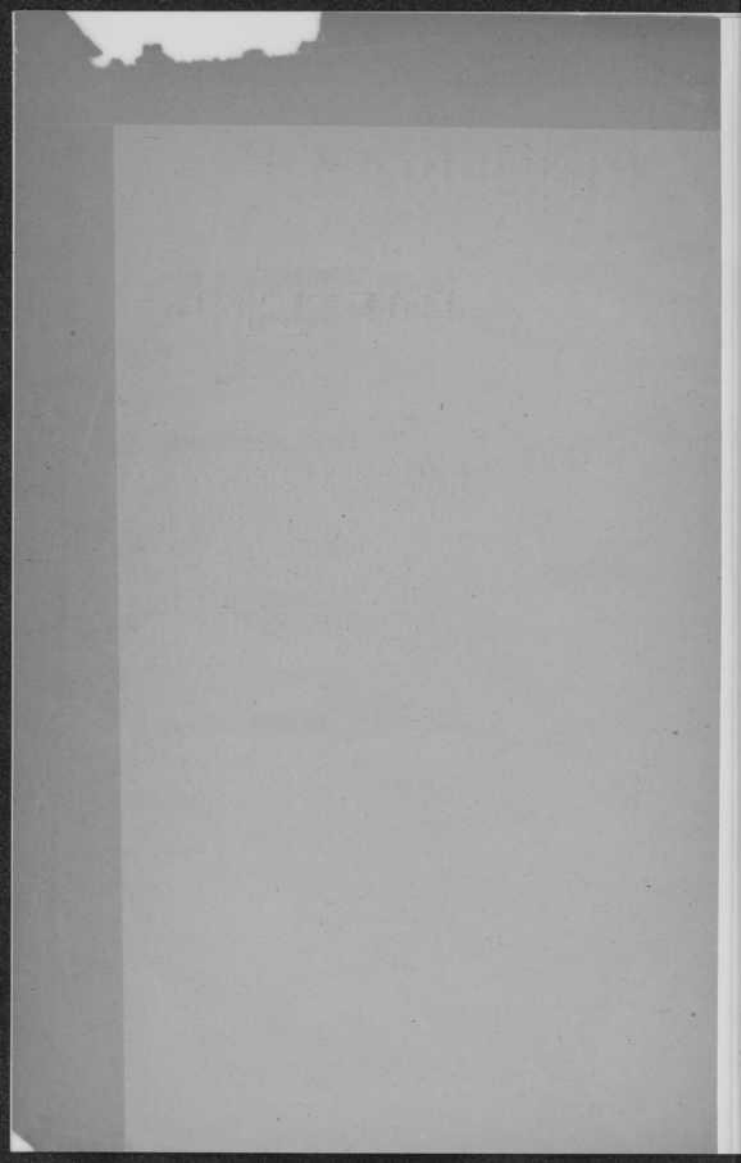
EEN WOORD VAN VERWEER
NAAR AANLEIDING VAN DE
BROCHURE „WAAROM UITGE-
TREDEN?“ DOOR Ds. W. C.
MENSE, VROEGER PRED. BIJ
DE N. H. GEM. TE N.-STADS-
KANAAL, THANS BIJ DE BAPT.
GEM. TĒ GRONINGĒN. ∴ ∴

door

E. SYPERDA,

N. H. Pred. te Tjamsweer.

KINDERDOOP

of

BAPTISME.

—

EEN WOORD VAN VERWEER
NAAR AANLEIDING VAN DE
BROCHURE „WAAROM UITGE-
TREDEN?“ DOOR Ds. W. C.
MENSE, VROEGER PRED. BIJ
DE N. H. GEM. TE N.-STADS-
KANAAL, THANS BIJ DE BAPT.
GEM. TĒ GRONINGEN. ∴ ∴

door

H. SYPERDA,

N. H. Pred. te Tjamsweer.

—

KINDERDOOP

BAPTISME

EEN WOORD VAN VERWER
NAAR AANLEIDING VAN DE
BROCHURE, WAAROM LITGE-
TREDEN IS DOOR DE W. C.
KERKE, VROEGER PRED. BIJ
DE H. OER-TE-N-STAD-
THANS BIJ DE BAPT.
GROENINGH.

door

YPRIDA
W. C. Kerke
Groningen

. . U EN UWEN ZADE . . .
Gen. 17 : 7.

. . U EN UWEN KINDEREN . . .
Hand. 2 : 39.

„Waarom uitgetreden?” zoo luidt de titel van eene brochure, waarin Ds. W. C. Mense, vroeger Ned. Herv. Pred. te Nieuw-Stadskanaal rekenschap geeft van zijn overgang uit de Nederl. Herv. tot de Baptistische kerk.

Deze brochure heeft begrijpelijker wijze de aandacht getrokken. —

Vooreerst al om het zeldzame van zulk een overgang. Bij den Herdoop toch van Ds. M. werd herinnerd, dat het meer dan 60 jaren is geleden, dat een N. H. Pred. tot het Baptisme overging. En dan verder ook om de beteekenis van dien overgang op zichzelf, die zeker meer dan één deed vragen of dan het Baptistisch standpunt zoo zeer het ware is, dat een gestudeerd man die waarheid te sterk wordt, en hij door hare overmacht gedreven zijne kerk, zijne positie verlaat. —

Het zou wel geen houding hebben, indien het boekje, waarin Ds. M. rekenschap aflegt van zijn overgang, en waarin hij zich „in het bijzonder tot de Hervormden in Nederland” richt onder ons niet werd besproken.

Voordat wij evenwel onze gedachten aangaande deze brochure mededeelen willen wij eerst openlijk uitspreken, dat het heengaan van een man als Br. Mense uit onze kerk ons oprecht leed heeft gedaan. En dat om onze waardeering voor zijn persoon en werk. Het is toch voor niemand, die dezen Br. in onze kerk heeft gekend, een geheim, dat hij heeft gesproken omdat hij geloofde, en dat hij aan het hart van een Herder paaarde het hart van een Evangelist. Zijn arbeid te N.-Stadskanaal en in den omtrek geeft daarvan voldoende bewijs. De groote waardeering, waarmede de Consulnt der Gemeente hem bij zijn afscheid toesprak, was dan ook ongetwijfeld verdiend; en onder de zegenbede, waarmede zijn Gemeente afscheid van hem nam, zullen gevoelige snaren hebben getrild in menig hart.

Wij zelf blijven hem om de eenheid, die in Christus is, over de kerkmuren heen van harte de broederhand reiken.

Maar of wij daarmede geacht willen worden zijn heengaan

goed te keuren en ons tevreden te stellen met de verdediging van het standpunt dat hij voortaan innemen zal? . . . dat is nog de vraag.

Doch laat ons eens zien . . . .

In de brochure door Ds. M. geschreven beschrijft hij *allereerst* het innerlijk proces, dat hij doormaakte, en dat nu uitliep op zijn verlaten van de N. H. Kerk om dan verder den Kinderdoop ter sprake te brengen, en zijne bewering te staven, dat de „kinderbesprenging” „niet gegrond is in „de H. Schrift, maar een schadelijke menschelijke instelling „waardoor allerlei ellende en verwarring is aangericht.” (blz. 8)

Over het eerst besprokene zullen wij hier niet veel zeggen. De bijzonderheden der kerkelijke procedure worden ons niet medegedeeld, zoodat wij dienaangaande geen oordeel kunnen vellen. —

En wat de moeilijkheden aangaat, die met de doopspractijk in verband staan (reeds ons formulier waarschuwt tegen gewoonte en bijgeloovigheid) deze zijn bekend, en deze zullen zich blijvend doen gevoelen in elke kerk, (Ds. Mense zondert dan ook de Gereformeerde en de Vrij-Evangelische kerken volstrekt niet uit) waar de kinderdoop in eere is. En zij roepen ons, dienaars van het Evangelie in een kerk, die in den vader het kind niet wil treffen, en die dáárom (o.i. terecht) onder hare tuchtmiddelen niet opnam: de weigering van den Doop — zij roepen ons weer krachtiger toe om toe te zien, dat het aan de tucht des Woords niet ontbreke. —

Voor Ds. M. zijn deze dingen evenwel te veel geworden, en hij heeft gemeend te moeten heengaan niet (natuurlijk niet! zal Ds. M. zeggen) naar de Gereformeerde Kerken, niet naar de Vrije Ev. Gemeente, maar naar de Baptistische Kerk. —

Kerkelijke moeilijkheden hebben hem er toe gebracht zijn kerkbegrip na te rekenen . . . en dat heeft hem geleid tot een ander begrip van den Doop . . . Zóó is het geweest . . . En het wil ons voorkomen dat dit de zwakke zijde is van het proces, dat Br. Mense doormaakte; oorzaak ook van het zwakke, dat wij (eerlijk gezegd) in zijn brochure vonden . . . En nu denken wij inzonderheid aan zijn uiteenzettingen met betrekking tot den Doop, die misschien wel geschikt zijn (dat is met alle Baptist. redeneeringen het geval) om iemand te overtuigen, die alleen op het zuiver persoonlijke ziet, maar die geen recht doen wedervaren aan

de diep ingesneden lijnen van Gods breeder genadebedeeling in den ouden zoowel als in den nieuwen Dag.

Komende tot dit deel van Ds. Mense's betoog merken wij op, dat de schrijver zijn bestrijding van den Kinderdoop en wat daarmee saamhangt heeft neergelegd in 17 punten, die zich laten herleiden tot deze vijf gezichtspunten: *a. de Kinderdoop en het sacrament; b. de K.doop en de H. Schrift; c. de K.doop en de Besnijdenis; d. de K.doop en de historie; en e. de K.doop en de Kerk.* —

Wij hopen geen dezer gezichtspunten geheel onbesproken te laten, maar meenen, dat wij moeten aanvangen met wat Ds. M. zelf noemt „**de** steunpilaar voor de leer van den Kinderdoop”; het door ons beleden verband tusschen

Kinderdoop en Besnijdenis.

De aanhaling van Coloss. 2 : 11, 12, door Ds. M. bestreden (punt 11) kunnen wij hier wel laten rusten. Dat P. hier een vergelijking maakt tusschen Besnijdenis en Doop springt in het oog, en dat hij een treffende overeenkomst heeft gezien, eveneens, doch dat kan nog de vraag niet uitmaken of de Doop in de plaats der Besnijdenis kwam.

Daartoe is noodig, dat wij eens de aandacht vestigen op de *verhouding van het Oude tot het N. Verbond*. Dat doet natuurlijk ook Ds. M. (punt 11) maar op een wijze, waarbij wij ons volstrekt niet kunnen neder leggen. —

Toegevend, dat het O. Verbond eene voorafbeelding is van het Nieuwe, meent de Schr. dat de voorstanders van den K.doop het groote onderscheid geheel uit het oog hebben verloren. Terwijl hij zelf dan dit onderscheid samenvat op deze wijze „dat het N. Verb geestelijk is, dieper gaat; dat men tot de Godsgemeente des O. T. behoorde door geboorte. Hier besliste vleeschelijke afstamming. In de N. Testam. Godsgemeente wordt vereenigd niet het natuurlijke zaad van Abraham, maar het geestelijke, dat zijn de geloovigen. Waaruit dan wordt afgeleid dat er wel degelijk onderscheid moet worden gemaakt tusschen de vereischten voor het verrichten van de Besnijdenis en het toedienen van den Doop. Andere en dieper ingrijpende vereischten moeten worden gesteld aan het teeken en zegel, waardoor iemand verzekerd wordt van Godswege, dat hij binnen de poorten van het Koninkrijk Gods staat.”

En derhalve: geen doop voor hen die nog geen geloovigen zijn. Geen kinderdoop!

Dat is de gang van Ds. M.'s betoog op dit gewichtigste punt van zijn brochure.

Welnu, wat hebben wij daarvan te denken? Is daarmede de steunpilaar gevallen, en het bewijs geleverd, dat de kinderdoop een „schadelijke menschelijke instelling” is?

Het is er verre vandaan.

Wij mogen Br. M. de opmerking niet sparen, dat wij dit alles zeer gebrekkig vinden.

Hoe kon hij hier zoo geheel en al zwijgen van het *genadeverbond*; en van de *besnijdenis* alléén gewagen als van een teeken, dat Israel van de volkeren afzonderen moet!!

Reeds het zeggen, dat vleeschelijke afstamming in het Oude Verbond besliste, zegt in *dien* vorm veel te weinig. Immers dat de Israëliet van zijne geboorte tot de Gemeente behoorde berustte niet op zijne afstamming als zoodanig, *maar op het genadeverbond*, dat God met Abraham had opgericht, nadat Abraham zelf uit het geloof gerechtvaardigd was. (Gen. 15 : 6); en dat hem de verzekering gaf: Ik zal mijn verbond oprichten tusschen Mij en tusschen U en tusschen uw zaad na U in hunne geslachten tot een eeuwig verbond om U te zijn tot een God, en Uwen zede na U. — (Gen. 17 : 7). Waarop dan het teeken der besnijdenis volgt.

Wij wijzen hierop, *vooreerst* omdat het ons wijst „op de plaats, die *het geloof* innam ook in het Oude Verbond. Men mag niet zeggen: in het O. V. besliste de afstamming, in het N. V.: het geloof. Zoo staan de zaken niet. Waarin ook het onderscheid bestaat tussehen O. V. en N. V. (in *licht*: belofte en vervulling; in *uitbreiding*: Israel en de Wereld; in *geloofsbezit*: men denke aan den H. Geest (Joh. 7 : 39) *zeker niet hierin*, dat het geloof in het N. T. op den voorgrond zou staan, en in het O. V. geheel op den achtergrond. — *Abraham's geloof gaat vooraan*.

Tot de Godsgemeente behoort men zoowel onder het O. V. als onder het N. V. eerst door geloof des harten.

En als wij daaraan verder nog toe voegen, dat de *besnijdenis* niet maar beteekende Israels afzondering van de volken (lievelingsdenkbeeld in later dagen van Joodsche trots); maar dat zij zoowel een zegel van de Rechtvaardiging door het geloof. (Rom. 4 : 11) als van de besnijdenis des harten (Heiligmaking) (Deut. 30 : 6 Rom. 2 : 29) en in dat alles teeken en zegel van het Genadeverbond (Gen. 17 : 11) was, dan zijn wij wat dichter gekomen tot het verstaan van den

Oud-Testamentischen heilsweg. — Dan voelen wij, dat wij voorzichtig moeten zijn met het O. Verbond als niet-geestelijk en minder diep op den achtergrond te schuiven.

Maar nu zien wij dan ook wat de *merkwaardige beteekenis der besnijdenis* is.

Deze n.l. dat diezelfde God, die reeds in den ouden Dag tot waarachtig geloof, tot rechtvaardigmaking en heiligmaking roept; — dat deze zelfde God in de bekende belofte van Gen. 17 (*U en Uwen zade in hunne gedachten een verbond stelt tusschen zichzelf en de kinderkeus van het volk der belofte. Een verbond, dat ondanks de groote plaats die het geloof ook in het O. T. inneemt, buiten het geloof omgaat.*

Dat alleenlijk berust op deze teere gedachte van Gods genade, da. Hij de Ouders en het hun geboren kind niet van elkander wil scheiden, maar ze met elkander opneemt binnen den cirkel van zijn welbehagen, en van dat welbehagen een teeken en zegel stelt in de besnijdenis. —

Wát derhalve een geesteloos Farizeïsme in later dagen ook van dit bondsteeken mocht maken — van die ongeestelijke uitwendigheid, die Ds. M. blijkbaar in de besnijdenis ziet, is hier geen sprake.

Zij sprak van *beperking* in zoo verre zij alleen Israel raakte; van *uitbreiding* in zooverre zij Gods genade toonde gaande „van kind tot kind”; maar in dat alles van de *hoogste geestelijke goederen* — in den grond der zaak op geheel dezelfde wijze als wij dat nu zien in den kinderdoop, alleenlijk met dit onderscheid dat de beperking wegviel. —

Maar na deze uitweiding over het O. Verbond, die wij na Ds. M.'s uitspraken over O. T. en Besnijdenis niet achterwege mochten laten, komen wij nu tot zijne uitspraak aangaande het Nieuwe Verbond en inzonderheid tot zijne opmerking dat *tot de Godsgemeente van het N. V. (alleen) de geloovigen behooren, en dat men „daarmede niets heeft uit te „staan zoolang men zich niet door persoonlijke overgave aan „den Heiland met Hem heeft verbonden.”* — (Pag. 29.)

Waarmede dan de kinderdoop vervalt, omdat immers het kleine kind nog geen geloovige kan zijn. —

Zoo schrijft Ds. M., maar hier is zijn betoog bijzonder zwak. Of liever hier ontbreekt alle betoog. Immers hier wordt reeds van te voren vastgesteld wat ons (indien de steunpilaar zal vallen) *nog eerst bewezen moet worden*. Dit n.l. dat de lijn van het genadeverbond, dat een verbond met

de Gemeente *door het geloof*, maar dat ook een verbond met de Gemeente *buiten het geloof om* kende, en daarvan bewijs gaf in de besnijdenis van het kind, dat deze lijn in het N. Verbond niet doorloopt, maar is afzesheden.

Dat er binnen de poorten der geloovige Gemeente geen plaats is voor het nog onbewuste christenkind.

Ds. Mense houde ons de opmerking ten goede, dat de „Hervormden in Nederland” tot wie hij zich in het bijzonder richt, recht hebben *vóór* alles *bewijs* hiervoor van hem te vragen, indien zij zich zullen laten overtuigen van het rechtmatige van zijnen overgang.

Vermoedelijk zal Ds. M. nu antwoorden, dat deze lijn van het genadeverbond Oud-Testamentisch, en dáárom vervallen is.

Maar na al het gezegde kunnen wij ons met dat zeggen niet tevreden stellen.

Want al spréekt ook Ds. M. van het genadeverbond zelfs niet, en al kan hij in de besnijdenis blijkbaar alleen een voorafbeelding zien van de geestelijke isolering der Gods-gemeente; wat wij daareven in onze uitweiding over genadeverbond en besnijdenis hebben gezegd, werpt daarop een geheel ander licht. Immers het overvloedige van Gods genade dat in het genadeverbond openbaar wordt — het innig verband tusschen geloof en besnijdenis — en de heenwijzing der besnijdenis naar de hoogste geestelijke goederen — dit alles raakt *zóózeer* den goddelijken grond, en den wezenlijken inhoud van het genade-leven, dat elk, die dit eenmaal helder gezien heeft, er zelfs niet aan kan denken om deze lijn als minder geestelijk, als minder diep, als „Oud-Testamentisch” mede te tellen onder al wat met de komst van Christus als afgedaan moest worden beschouwd.

En bovendien: Wie de lijn van het genadeverbond (*U en Uwen zade*) als O. Test., als tijdelijk verwerpt en daarom dus ook den Kinderdoop niet aanvaardt, die heeft zich niet genoegzaam ingedacht *op welk een geweldige Godsgedachte het genadeverbond berust*. Immers dat *is* niet een gedachte, die om zoo te zeggen: op zichzelf staat, en die dus een tijd lang als bij uitzondering geldt, maar integendeel een Godsgedachte, die *al* Gods weg en werk bestuurt. Deze gedachte, dat Hij de menschen niet aanziet als los naast elkander staande, maar dat Hij het verband eerbiedigt; dat Hij den samenhang doet gelden, dien Hij zelf tusschen mensch en mensch, tusschen ouders en kinderen, en tusschen de elkander volgende, uit elkander gesproten geslachten heeft gelegd.

Wie er op let hoe dit doorgaat in Gods gerichten (men denke aan Achan en zijn huis, Jos. 7 : 24, aan het bezoeken van de zonde der vaderen aan de kinderen in het 3de en 4de lid); maar óók doorgaat in Gods genadebewijzen (Noach's redding met zijn huis, Cham niet uitgezonderd, Loth en zijn gezin — Abraham en zijn zaad — barmhartigheden aan 1000den dergenen die Mij liefhebben") — die ziet in wat wij met deze lijn op het oog hebben en hoe deze lijn (de lijn der solidariteit) Gods doen beheerscht.

Die gaat er iets *goddelijk-normaals* in zien, dat het genadeverbond in den ouden Dag zijn breede vleugelen ook over Abrahams zaad, ook over de kinderkens uitbreidde. En die zal beseffen, dat *indien* deze Heilig-heerlijke lijn in het Nieuwe Verbond opeens zou zijn afgebroken (gelijk de tegenstanders van den Kinderdoop willen) hierin iets zóó vreemds zou zijn geweest, dat het wel met onweersprekelijkz klaarheid moest aangekondigd zijn, indien het zou worden geloofd. — Vooral wanneer wij ons helder voorstellen hoe Israel met zijn kinderen in het genadeverbond had geleefd, springt het in het oog, hoe deze felle tegenstelling met dat verbond: dat de kinderkens nu voortaan „niets meer zouden hebben uit te staan met de Gemeente" totdat zij bewuste geloovigen geworden waren, met den allersterksten nadruk had moeten uitgesproken zijn.

Inzonderheid nu de gemeente van Christus juist in het midden van dat Israel werd geboren.

Er had aan degenen die zich lieten doopen, uitdrukkelijk gezegd moeten worden, dat van Kinderdoop absoluut geen sprake kon zijn . . . .

Waarbij men dan voor het drukkend raadsel zou hebben gestaan, dat de genade Gods, toen zij zich *naar buiten uitbreidde*, (van Israel tot de Wereld) zich *naar binnen* had *teruggetrokken*, immers nu voortaan de kinderkens latende buiten de poorten, waarbinnen de ouders hun leven hadden gezocht . . . .

Ja. Indien . . . .!

Maar er is *geen enkel woord te noemen* waarbij het afbreken van deze gouden lijn, die rekening houdt met de teere vraag der ouders naar hunne kinderen, aangekondigd is.

Het zwijgen der Schrift op dit gewichtige punt is ontzachtlijk welsprekend. Het is om zoo te zeggen de zwijgende overeenkomst tusschen het Oude Verbond en het Nieuwe, dat nu de genade *op het overvloedigst* openbaar wordt **die** lijn

wel allerminst mag worden uitgewischt. Of m.a.w. dat ook het Christenkind bij zijne geboorte behoort tot de Gemeente van Christus. En dat derhalve de Doop — het sacrament van de inlijving in de Gemeente — er is ook voor dat kind. —

Om het uitnemend gewicht van dit punt, waarin het niet om een enkel Schriftwoord, maar om de Schrift in haar geheel te doen is vatten wij het gezegde hierboven nog eenmaal samen. — En wij constateeren dan dat Ds. M. 1° geen aandacht heeft geschonken aan het genadeverbond, waarin, *hoewel* Abrahams geloof voorop staat, *nogtans* een verbond wordt opgericht met kinderen, bij wie van geen bewust geloof zal kunnen sprake zijn, maar die evenwel in de besnijdenis het zegel ontvangen van hunne opname in de Gemeente; 2°. geen rekening hield met het feit, dat deze besnijdenis, wel verre van alleen uitwendige atzondering te bedoelen, het oog heeft op de geestelijke goederen van rechtvaardigmaking en heiligmaking; en 3° schuldig bleef het *bewijs*, dat de lijn van dit genadeverbond in het N. Verbond plotseling wordt afgebroken.

Waartegenover onzerzijds werd aangevoerd, dat het beweerde afbreken van die lijn — en daarmee de terzijdestelling van den Kinderdoop —

A^o *reeds van tevoren onwaarschijnlijk* zou zijn, omdat het rekening houden met den band der geslachten (dat de grond van Besn. en K.doop is) in Gods weg en werk *normaal, regel* is;

B^o *hoogst raadselachtig*, omdat Gods genade, aan de eene zijde zich 't overvloedigst gevend, aan de andere zijde zich op zeer gevoelige wijze zou onttrekken; en

C^o *allerminst te verklaren* (zooals Ds. M. wil) *uit het geestelijk karakter van het N. Verbond*, omdat het genadeverbond en zijn zegel juist op het hoogste geestelijk goed den nadruk leggen.

Terwijl wij D^o er op wezen, dat de verwisseling van de *O. Tische lijn*: het Bondskind is lid van de Gemeente, *met de Baptistische lijn*: het Christenkind heeft nog niets uit te staan met de Gemeente des Heeren, van zoo enorme beteekenis zou zijn geweest, en voor het besef juist van geloovige *Israëlieten* zóó onverwacht en vreemd, dat de Schrift in dat geval die verwisseling wel zeer duidelijk zou hebben uitgesproken.

Waarom dan ook het absolute *zwijgen van de Schrift* over zulk een verwisseling een der beste bewijzen mag

heeten voor het doorloopen van de lijn van het genadeverbond, en, in verband daarmee van het goed recht van den Kinderdoop. —

Maar na deze samenvattende herhaling die om het gewicht der zaak ons wel vergeven zal worden, herhalen wij thans, dat de Schrift op dit punt niet enkel zwijgt, maar dat zij ook spreekt. *Spreekt ten gunste van den Kadoop.* —

Wij komen zoo doende van zelf tot het nieuwe punt:
de Kinderdoop en de H. Schrift,

en willen nu de aandacht vestigen op een paar gewichtige woorden, die natuurlijk door Ds. M. niet vergeten zijn.

Wij denken aan Hand. 2 : 39 en Cor. 7 : 14.

In Hand. 2 : 39 gaat het om de uit ons Doopformulier zoo welbekende woorden: Want U (Israëlieten) komt de belofte toe *en Uwe kinderen* en allen die daar verre zijn (de Heidenen) . . . En van dat woord beweren wij, dat het niet anders kan zijn dan een sterk getuigenis voor deze stelling: het genadeverbond geldend ook in het N. Verbond. —

Ds. Mense zoekt (punt 9) de bewijskracht van dit woord te breken door de opmerking te maken, dat de belofte, hier bedoeld, geen andere is dan die van den Doop met den H. Geest; en door achter de woorden *uwe kinderen* de vertaling: „afstammelingen” te plaatsen.

Het komt ons voor, dat de eerste opmerking hier niet veel afdoet. Het kan toch niet worden ontkend, dat de belofte des Geestes in het allernauwst verband staat met de geheele Christusprediking uit Hand. 2 (zie : 36 inzonderheid) en dat zij onafscheidelijk is van den persoonlijken heilsweg, in : 38 beschreven.

Maar de zenuw van het woord ligt in de samenvoeging: U komt de belofte toe *en Uwe kinderen*. „Afstammelingen” zegt Ds. M. En wij hebben tegen die vertaling geen bezwaar, maar dan toch zeker geen afstammelingen met *uitsluiting* van de directe — de eerste afstammelingen, de „bloedeigen” kinderkens dier Israëlieten, die deze uitspraak: „U en Uwe kinderen” voor de eerste maal hoorden; maar *met insluiting* daarvan.

Een gezonde Schriftuitlegging laat geen andere verklaring toe. *Allereerst*: omdat het woord „kinderen” dat in de grondtaal gebruikt wordt, (tekna) ook in de Grieksche Vertaling van het O. Test. steeds allereerst aan het *eerste lid der afstamming* doet denken. En *ten tweede*, omdat men zich bij zulk een woord niet moet afvragen wat

het in het algemeen zou kunnen beteekenen, maar wat het heeft moeten beteekenen in de ooren van hen, die het hoorden, op dat bepaalde moment.

En dan komt het ons voor, dat men zich de beteekenis van dit groote moment op den Pinksterdag, en de stemming van het echt-Israelitische hart op dien dag al zeer gebrekkig moet indenken, om niet te voelen, dat ook die ouders aan hunne kinderen zullen hebben gedacht . . .

Immers men stelle zich voor hoe die duizendtallen, die daar aanstonds in de Gem. van Christus zullen overgaan — voor dit oogenblik de bloem van het volk — daar nu opeens vernamen, dat God den Gekruiste tot een Heer en Christus gemaakt heeft: m.a.w. dat Hij de verwachte Messias Israels is, dat zijn werk volbracht, zijn rijk gekomen, zijn koninklijke gave in den pas ontvangen Geest is neerge-daald. Men stelle zich de ontroering voor, die zich van een geloovig Israelitisch hart op die tijding meester moest maken. Welnu in *die* stemming is het woord gehoord: „U komt de belofte toe en Uwe kinderen.”

Maar nu vrage men zich dan ook af of het mogelijk was, dat men bij dit woord: „U en Uwe kinderen” *dat reeds naar den vorm zoo sterk herinneren moest aan het „U en Uwen zede” uit Gen. 17* iets anders heeft kunnen denken dan dit: „dan is het dus in de Messias-Gemeente, waartoe wij nu voortaan behooren, evenzoo als in de Gemeente des O. Verbonds, dat *ook onze kinderkerken met ons* binnen de perken der Gemeente staan.” En aangezien nu een Israeliet als Petrus heeft geweten, dat zijn Israelitisch gehoor *z66* zijn woorden zou *moeten* opvatten, zoo mag van hem, wiens van den Geest doorgloeide Pinksterrede zoozeer het kenmerk van preciese zakelijkheid draagt, niet anders worden geloofd, dan dat hij het aldus heeft bedoeld: dat de lijn van het genadeverbond (en dat is het waar het hier op aan komt) doorloopt in het N. V.

Bij aldien dat *niet* de bedoeling van den apostel ware geweest, zoo zouden wij voor de pijnlijke noodzakelijkheid staan van te moeten gelooven, dat Petrus door op dat moment — te midden van dat volk — zulk een zegswijze te gebruiken — zonder daaraan een nadere toelichting toe te voegen, zelf aanleiding zou hebben gegeven tot een „schadelijke, menschelijke instelling als de kinderbesprenging.”

Doch, aangezien wij niet gelooven, dat de volheid des Geestes onvoorzichtige woorden doet spreken, blijft het voor

ons vaststaan, dat de aanhaling van Hand. 2 : 39 in ons Doopformulier tot staving van den Doop volkomen op haar plaats is. —

— En in die overtuiging worden wij nu nog bevestigd door 1 Cor. 7 : 14 (Punt 10) waar Paulus tot de Gem. van Christus zegt: „Uwe kinderen zijn heilig.”

Slaan wij tot recht verstand van dit woord een blik in het hoofdstuk. —

Ons blijkt dan, dat sommige mannen en vrouwen te Corinthe, wier echtgenooten hen bij hun overgang tot de Gem. van Christus niet waren gevolgd, in het onzekere verkeerden omtrent de vraag of zij de huwelijksbetrekking, waarin zij stonden, niet moesten opgeven. Dit nu ontkent de apostel, en wel op dezen grond, dat de ongeloovige d.i. nog niet christelijke echtgenoot, maar die tevreden was met een christelijke echtgenoot vereenigd te zijn, daardoor „geheiligd” werd. Terwijl dan de Apostel, om allen twijfel weg te nemen, daarop laat volgen: „Want anders waren uwe kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig”.

Waaruit blijkt dat een beroep op dat erkende *heilig-zijn van die kinderen, waaromtrent zij blijkbaar niet onzeker waren*, dienen moet om de onzekerheid omtrent het huwelijk op te heffen. —

De vraag is nu maar: wat dit „heilig zijn” beteekent. Ds. M. zegt dat ze „in zekeren zin uitwendig geheiligd” zijn, en dat zulks bestaat ondanks hun onbekeerd en *ongedoopt* zijn. Dit laatste: „ongedoopt” is zeker een „slip of the pen”, een verschrijving. Immers over dat ongedoopt-zijn gaat hier de kwestie. *Dat moet nog eerst bewezen worden.* Maar die verschrijving laten we rusten. Doch het antwoord: „in zekeren zin uitwendig geheiligd” kan ons niet bevredigen. Vooreerst weten wij niet wat daarmee bedoeld is. Tegenover de zekerheid waarmede de apostel zich pleegt uit te drukken is dat veel te zwevend. Als de apostel zulk een uitspraak doet dan weet hij precies wat hij bedoelt. En wat dat is kan ook hier niet twijfelachtig zijn. Natuurlijk (dat stemmen wij Ds. M. toe) kan hier geen wedergeboorte bedoeld zijn. Maar dat behoeft ook niet. De apostel gebruikt het woord ook nog in een geheel anderen zin. En nu denke men maar eens aan den aanhef en van den 1sten en van den 2den Brief aan de Corinth., waar hij *allen*, die tot deze Gem. behooren, aanspreekt als „Heiligen”, al is het dan ook dat sommiger levensopenbaring van dien aard is, dat hij ze in

2 Cor. 13 moet opwekken om te onderzoeken of ze wel in het geloof zijn, en de mogelijkheid, dat ze verwerpelĳk zouden kunnen zijn, niet kan verbergen . . . .

Welnu dit heilig-zijn kan, in enge aansluiting aan het Israelitisch-schriftuurlijk spraakgebruik, en in overeenstemming met de grondbeteekenis van heilig (afgezonderd") niet anders beteekenen dan dit dat zij tot de Gemeente van Christus behooren, zoolang het tegendeel niet absoluut gebleken is. — In dien zin zijn zij „heilig". — En als nu de apostel dat zelfde woord ook op de kinderkens toepast, dan mag men, als onze schriftverklaring niet geheel willekeurig zal worden, dit niet anders nemen dan zóó, dat de kinderkens zooals ons Doopformulier dat schriftmatig uitdrukt: *lidmaten der Gemeente zijn.*

En nu mogen wij, zonder gevaar te loopen van „te veel te bewĳzen", nog één stap verder gaan, en er aan toe voegende, dat ze als zoodanig behooren gedoopt te wesen, de vraag stellen of men niet moet aannemen, dat deze kinderen werkelijk zijn gedoopt geweest? Want immers, als het, gelijk wij boven zagen, voor het besef der Gemeente werkelijk vaststond, dat die kinderen „heilig" waren, dan moet er toch iets zijn geweest, dan moet er toch een acte zijn geschied, waardoor op dat punt alle twĳfel was weggenomen, zoodat ieder wist: die kinderen behooren tot de Gemeente — en dan laat zich bezwaarlijk iets anders denken dan: hun Doop; en derhalve: *hun Kinderdoop.* —

Een Doop, die bij deze kinderen mogelijk was, doordat de onwil, die hun ongeloovige vaders of moeders nog altijd weerhield, bij hen niet werd gevonden. —

Zoodat wij reden hebben om vast te stellen, dat ook 1 Cor. 7 : 14 de lijn van het genadeverbond doortrekt, en althans hooge waarschijnlijkheid biedt ook omtrent de bediening van den K.doop.

Natuurlijk vergeten wij hier geen oogenblik, dat de Baptist al het gezegde nietig verklaart door zich te beroepen op de apostolische practĳk (punt 7) die (zoo zegt men dan) deze is, dat er eerst is: prediking, dan: geloof, en eerst daarna: de Doop. (punt 7).

Waarbij men dan ook Matth. 28 : 19 noemt, als geen reden gevend om die orde om te keeren. Nu — wat dit laatste woord betreft — dat deze uitspraak in het algemeen het goed recht van den K.doop niet kan weerleggen, heeft Ds. M. zelf blijkbaar gevoeld.

Volgens de letter van dit woord: „maakt alle volken tot mijne leerlingen, ze doopende enz. kunnen *eerst*: Doop en *dan*: des-Heeren-leerling-worden wel degelijk samengaan. De tegenwerping van Ds. M. dat men niet door eene handeling, die buiten den persoon in kwestie omgaat, iemands leerling kan worden, treft natuurlijk geen doel. — Dat kan niet alleen zeer wel (men denke maar eens aan Samuels *ingebracht* worden in den tabernakel als zeer jong kind); maar dat is zelfs aan de orde van den dag. Alle opvoeding, die dezen naam verdient, is een beschikken over het kind. De christelijke wel het allermeest. Opvoeding stempelt. En de doop, die als „merk- en veldteeken van Christus” dat óók doet, past in die lijn geheel! —

Maar iets dat op een uitvlucht zou kunnen lijken hebben wij volstrekt niet nodig.

De zaak staat vast genoeg, ook tegenover dit beroep op de apostolische practijk. —

Immers *die practijk: geloof en daarna Doop*, stond in verband met hun bizonder werk, en *kan aan het recht van den K.doop niets afdoen*.

Men bedenke toch: de K.doop heeft alléén zin op den bodem der Gemeente. Maar daartoe moet er toch eerst een Gemeente *zijn*. En deze moest in die dagen nog eerst worden *vergaderd*. Dat was juist de arbeid van den apostolischen tijd. En geen wonder daarom dat: „prediking- geloof-Doop” dan de gewone lijn is. Dat moest juist voorafgaan, eer de lijn van den kinderdoop: Doop — onderwijs — geloof kon volgen.

Ieder weet dat het in den zendingsarbeid der niet-Baptistische kerken (de Roomsche uitgezonderd) nog altijd evenzoo gaat: eerst gemeentevorming, dan Kinderdoop. *De Doop der geloovigen gaat historisch steeds aan den Kinderdoop vooraf*.

Geheel als ook in het O. T. met de besnijdenis, waar *eerst* is de besnijdenis *op grond van geloof*, en eerst *daarna* dezelfde besnijdenis *op grond der belofte*.

Staande op het standpunt van het genadeverbond (gelijk wij zagen) en daarom ook van den Kinderdoop, die daaruit volgt, hebben de apostelen derhalve geen andere practijk kunnen volgen dan de genoemde.

Maar dan heeft het natuurlijk geen zin de practijk der apostelen aan te halen ten bewijze, dat de lijn van den K.doop hun vreemd is geweest. —

Uit Hand. 2 en 1 Cor. 7 bleek ons reeds dat het tegen-deel waar is. —

— Tegenover deze stem van het Woord is de vraag: of de Schrift voorbeelden van Kinderdoop kent, (punt 6) van ondergeschikt belang.

Zeker is, dat zij van den doop van geheele gezinnen spreekt. En het zou toch wel een zeer bijzondere bijzonderheid zijn, indien in al die gezinnen geen onmondig kind ware gevonden. . . . .!

Maar te *bewijzen* is het niet.

En in zóóverre zijn wij het met Ds. M. eens dat „noch de voor- noch de tegenstanders van den K.doop zich op deze gezinnen kunnen beroepen.” (Punt 6). Maar nu had de Schr. ook niet moeten willen bewijzen, dat al die gezinnen eigenlijk toch wel uit volwassen geloovigen bestonden. — Want dan neemt hij zelf zijn toevlucht tot argumenten, die er wezenlijk niet op door kunnen. Om een voorbeeld te noemen: Lydia's Huis (Hand. 16 : 13—15). „Uit vs. 40 blijkt (aldus „Ds. M.) dat het huis van Lydia bestond uit personen, die „in staat waren het woord der vermaning te ontvangen”. Nu luidt: v. 40 aldus: En uitgegaan zijnde uit de gevangenis, gingen wij in bij Lydia; en de broeders gezien hebbende, vertroosten wij hen en gingen uit de stad.”

Maar nu zal Ds. M. zelf ons toch moeten toestemmen, dat die „Broeders” *de leden der Gem. van Filippi* moeten zijn, die wij uit H. 16 wel niet kennen, maar aan wie Paulus later dan toch zijn brief aan de Filippensen schreef. —

Neen — wij moeten het laten blijven bij het verstandige woord van Ds. M.: hier vindt noch vóór- noch tegenstander een wapen. —

Ons deert dat ook weinig.

Ons lijkt het zoo natuurlijk, dat van de voortzetting van een zóó oude lijn als die van het genadeverbond geen melding, laat staan dan: ophef is gemaakt.

Maar wat wel zeer merkwaardig is, en *wat sterk tegen het Baptistisch gevoelen ingaat?* Het is dit, dat (zooals terecht is opgemerkt) *nergens in de Schrift sprake is van den specifiek Baptistischen doop*: d.i. de doop van een volwassen, geloovig geworden kind van Christelijken huize. Dat van zulk een doop niets gemeld, dat daarop zelfs niet gezinspeeld wordt, ja dat in de N. Test. Brieven, die de organisatie der Gemeente regelen, (I en II Tim. Titus) daarvan geenerlei sprake is, dat staaft na al het reeds

gezegde, nog ons recht om te vragen: of het *denkbaar* is, dat de apostelen des Heeren Baptisten waren, en de eerste Gemeente een Baptistische Gemeente is geweest?

Een vraag, waarop men nu ons antwoord wel kent. —

Na onze bespreking eerst van „K.doop en Besnijdenis,” en daarna van „K.doop en H. Schrift” komen wij nu tot wat onder de punten 1—5. 8. 12—13 in Ds. M.'s brochure wordt besproken, en wat zich gevoegelijk laat samenvatten onder 't hoofd:

Kinderdoop en Sacrament. —

Wij willen aanvangen met P. 5. waar door den schr. wordt gezegd, dat de K.doop in strijd is met de Herv. opvatting van het Sacrament, die leert, dat alleen de geloovige de zaak ontvangt, waarvan het Sacrament teeken en zegel is en — Doopkinderen kunnen immers niet gelooven, zoodat er bij hen van een zegen geen sprake kan zijn. —

Heel veel zullen wij daarvan niet zeggen. Immers het is duidelijk, dat wij hier op een zijweg gaan, en de vraag aan de orde stellen of de kerk van den K.doop misschien onnauwkeurig is in hare geloofsuitdrukking, een vraag waarmee het goed recht van den K.doop natuurlijk nog niet staat of valt. —

Maar *heeft* het de Vaderen op dit punt zoo geschemerd? Wanneer wij de stukken: in dit geval: de belijdenisschriften raadplegen, leeren wij het wel anders. Zeker, zij hebben inzonderheid met het oog op het H. Avondmaal, in art. 35 geleerd, dat alleen het geloof de zaak-zelve ontvangt. Natuurlijk! Maar dit is toch niet alles. En om volledig ingelicht te zijn zal men wel doen om nu toch ook eens te lezen wat in art. 33 *wordt gezegd van de Sacramenten in het algemeen.*

Immers daar heet het: „Wij gelooven dat onze God, acht „hebbende op onze grovigheid en zwakheid, ons heeft ver- „ordend de Sacramenten om aan ons zijne beloften te „verzegelen en om panden te zijn der goedwilligheid en „genade Gods te onswaart — **en ook** om ons geloof te „voeden en te onderhouden.”

Men lette eens op dit: **en ook**, dat op dit punt bijzonder welsprekend is. Het laat ons voelen, hoe het in het Sacrament *niet allereerst* gaat om het geen *in ons* is (geloof), maar om *de beloften Gods*, en om Zijne goedwilligheid jegens ons; om (zooals ons Doopformulier zegt) hetgeen wij *in Christus* hebben, niet krachtens ons geloof, maar krachtens

de ontferming Gods, die zijn verbond met ons oprichtte.

En wie zal nu zeggen, dat deze twee uitspraken: Het Sacrament verzegelt de belofte der zaak, maar alleen het geloof zal de zaak-zelve ontvangen, in tegenspraak met elkander zijn; of dat de beteekenis der verzegelde belofte wegvalt om de beteekenis van het geloof? —

Men zou evengoed kunnen beweren, dat de toezegging van een kapitaal aan een pasgeboren kind, waarvan bij gezegd geschrift aan dat kind acte is gegeven, een daad van geenerlei beteekenis is, omdat het kind die acte niet verstaan, en dat kapitaal *eerst later genieten* kan. — Men zou iemand die beweerde, dat zulk een kind in die acte eigenlijk niets ontvangen had, totaal niet begrijpen! —

Doch zooals gezegd — wij loopen dit zijspoor niet verder af. Want het is toch wel duidelijk: al bewijzen wij ook dat onze stukken wèl in orde zijn, zoo zal Ds. M. intusschen toch voortgaan met die felle slagen, die hij meent toe te brengen aan den kinderdoop — maar waarvan wij nu wenschen aan te toonen, dat zij den K.Doop *zeker niet treffen*.

Wij hebben thans het oog op het gezegde onder P. 1—4, waar Ds. M. beweert P. 1: In den K.Doop komt de beteekenis en het doel van het Sacram. (n.l. de beloften des Evangelies beter te verstaan te geven), niet tot zijn recht. P. 2. In den K.Doop kan nooit tot zijn recht komen, dat het Sacram. iets verbindends en verplichtends heeft; en evenmin P. 3-het doel van het Sacram.: bevestiging onzer belijdenis, gelofte van gehoorzaamheid, en betuiging van kerkelijke gemeenschap.

Terwijl dan in P. 8 nog wordt gezegd dat de K.Doop in strijd is met de Doopformule: doopen in den naam des V., des Z. en des H. G., wat zeggen wil, dat degenen, die gedoopt worden, in den Doop het teeken en zegel ontvangen van in betrekking te staan tot den Drieëenigen God. — En eindelijk P. 4: De Kinderdoop kan voor het kind, zonder bewustzijn, geen zegen afwerpen.

Al welke stellingen hun kracht zoeken in de omstandigheid, dat het kind niet verstaan — niet gelooven — niet belijden, en zich niet verbinden kan, en het (altijd volgens Ds. M.) onmogelijk is dat iemand zegen hebben kan van een handeling, die aan hem is voltrokken, zonder dat hij het wist, en waarvan hij alleen door het getuigenis van anderen kennis draagt. —

Om den schijn van een al te gemakkelijke overwinning te

ontgaan hebben wij Ds. M.'s argumenten zoo volledig mogelijk weergegeven

Dit is nu de eigenlijke stormloop van het Baptisme op onze vesting. En voor wie niet dieper nadenkt is nu die vesting hopeloos verloren. —

Maar — het tegendeel is waar!

Want al deze schijnbaar onweersprekelijke bezwaren lijden allen met elkander ten eenenmale schipbreuk op wat wij met eerbied noemen: *de goddelijke opvatting van het Sacrament* gelijk die (zooals Ds. M. met de Schrift in de hand zal moeten toestemmen) uit de instelling der Besnijdenis blijkt.

Want als wij nu nog eens verwijzen naar wat reeds eerder dienaangaande gezegd is: dat de Besnijdenis zegel was van Gods genadeverbond, en heenwees naar de geestelijke goederen van rechtvaardigmaking en heiligmaking, dan springt het in het oog hoe men op baptistisch standpunt daarover zou moeten denken. Al de tegenwerpingen en opmerkingen van Ds. M. inzake het geestelijk onvermogen des kinds herhalende, zou men moeten zeggen: dat zulk een Sacrament aan een kind bediend een ontoelaatbare dwaasheid zou zijn. „Het kind verstaat er niets van!!” Maar zonder dat men met dat al iets zou kunnen afdoen van het zeker zeer merkwaardig, maar onbetwistbaar feit, dat Gods genade, ondanks het onvermogen van het kind, naar den *rijkdom* zijner ontferming *toch zulk een sacrament heeft ingesteld.*

Hier past maar één antwoord, nl. het woord uit Matth. 11 : 26: ja, Vader, want alzóó is geweest het welbehagen voor U!

Maar hier leeren wij nu ook hoe Gods gedachten werkelijk hooger zijn dan onze gedachten, en hoe ons apriorisme (voorop gezette meening), het moge zoo verstandig schijnen als het wil, nergens gevaarlijker is dan tegenover de wegen Gods.

Hier blijkt, dat wij slechts kunnen na-denken, wat onze God ons heeft vóór-gedacht en voorgedaán. —

Maar hier komt dan ook zoo duidelijk uit, dat in wat zij noemden: de goddelijke opvatting van het Sacrament het zwaartepunt niet is gelegen in wat er *in ons is voor den Christus*, maar omgekeerd: wat er *in Christus is voor ons*. Dat het gelijk als bij de Besnijdenis alzóó óók bij den Doop *niet* de eerste vrang is, wat het kind kan denken, *maar* wat God gedacht heeft en denkt over dat kind; *niet* wat het kind heeft *maar* wat God vóór-heeft met dat kind. —

De fout van het Baptisme in dit opzicht is in den grond der zaak dezelfde als die der discipelen uit Marc. 10, die ook moesten leeren, dat het niet de vraag is *wat* het kind kan *vatten*, maar *wie* de Christus met zijne armen *omvatten wil* . . . .

Waarom dan ook Ds. M. beter gedaan zou hebben met op de vraag: „aan wie beteekent en verzegelt de Doop dit?” (pag. 10) *niet* te antwoorden: „aan de eenigen, die daarop recht kunnen hebben”; *maar*: aan hen, die de Heer daartoe roepen zal.

Alles te samen genomen blijkt, dat de paedagogiek (stelsel van opvoeding) van het koninkrijk Gods een geheel andere is, dan het Baptisme en ook Br. M. zich blijkbaar kunnen denken. —

Hun voorstelling doet mij denken aan het tegenwoordig veel gevolgde systeem van opvoeding, die uit bijna slaafsche aanpassing aan het peil van het kind, er niet aan durft denken het iets te geven, dat het nog niet verwerken zal. Dat niet durft zeggen: „Wat ik doe weet gij nu nog niet, maar gij zult het nà dezen verstaan”.

Maar bij onzen God is dat anders; en Hij durft het wèl aan: het onbewuste kind tegemoet te treden met een Sacrament, dat zoo sterék mogelijk uitdrukt, dat Gods genade in onze behoudens in elk opzicht de eerste is, en dat voor dat kind de beteekenis heeft van een onschatbaren zegen. —

Of is het een dwaasheid hier van een *zegen* te spreken? Ds. M. beweert het op grond van het niet-bewustzijn van het kind. Doch hier schijnt ons de weerlegging al bijzonder gemakkelijk. Wij willen alleen maar eens verwijzen naar Marcus 10 : 17 waar van de kinderkens staat: Hij omving ze met zijne armen, en de handen op hen gelegd hebbende, *segende Hij dezelve*.”; om dan aan Ds. M. te vragen, of deze kleinen dan *geén* zegen hebben ontvangen?

Volgens zijne uitspraak: „het is onmogelijk, dat iemand zegen hebben kan van een handeling, die aan hem is voltrokken buiten zijn bewustzijn om,” kan ook hier van zegen *geen* sprake zijn.

En toch zal Ds. M. stellig de laatste zijn om de beteekenis van dezen zegen des Heeren te betwisten, als is het dan ook dat hij haar niet narekenen kan.

Wáár blijven wij toch met de stelling, dat zegen alléén kan ontvangen worden bij bewustzijn?

Hoe zal Ds. M. zelf ooit aan de zaligheid van eenig

vroeg ontslapen kind kunnen gelooven, indien zegen zoo absoluut van bewustzijn afhankelijk is als hier beweerd wordt!

De fout is dat *zegen* steeds verwisseld wordt met het *gevoel*, de genieting van den zegen. En toch tegen deze verwisseling, die zoo velen uit *hun gevoel* in plaats van uit *het geloof* doet leven, moeten wij juist zoo bijzonder op onze hoede zijn.

Ons komt het voor, dat er weinig is, waarvoor de Christen in het algemeen zijn God zóó hartelijk kan danken als juist dit, dat wij in Christus zooveel rijker zegen *besitten*, dan wij zoo vaak in ons bewustzijn *gevoelen*. Laat ons dat ook niet vergeten bij den Doop!

— Intusschen komt (gelijk uit het vroeger gezegde is gebleken) hier alles dáárop aan, dat het gedoopte kind dezen zegen ontvangt als lid der Gemeente, *in wier midden het is geboren*, en waartoe het krachtens het genadeverbond behoort.

En hieruit vloeit nu ook het antwoord voort op *twee bedenkingen*, die Ds. M. te berde brengt, en waarbij wij nu nog willen stilstaan. — N.l. *allereerst* deze: dat bij het kind geen sprake kan zijn van eene *verbindtenis*, die toch van het Sacrament onafscheidelijk is (punt 2) *en verder*: dat er van het aanvaarden van kerkelijke *gemeenschap* geen sprake kan zijn. (Punt 3.) Ten bewijze waarvan Ds. M. vraagt, hoe dwaas het zou zijn, indien ouders hun kinderen kort na de geboorte zouden doen inlijven bij allerlei vereenigingen waartoe zij zelf behooren.

Welnu, (het spijt ons het te moeten zeggen) hier is bijzonder veel verwarring, en een algeheel misverstand omtrent *den grondslag, waar de Kinderdoop op rust*.

Want men *wordt* door dezen doop niet iets wat men te voren *niet* was. De geheele vergelijking met de aansluiting bij eene vereeniging (gewoon misverstand van de door Ds. M. aangevoerde pleiters tegen omslag-betaling) loopt *langs den doop heen*, en miskent haar karakter. Het juiste beeld, dat hier past, is dat van het *gesin*, waarin men als kind; of den *staat*, waarin men als burger wordt geboren, en waarvan men geen lid behoeft te *worden*, omdat men het door geboorte *reeds* is. Gelijk met groote klaarheid uitkomt in de bekende doopsvraag: of gij niet bekent dat zij . . . . *als lidmaten der Gemeente* (wat zij derhalve reeds zijn) behooren gedoopt te wezen. — De *gemeenschap* behoeft dus niet „aanvaard” te worden, omdat zij er reeds *is*.

En op diezelfde lijn ligt ook het antwoord op het bezwaar, dat de door de ouders voor het kind aanvaarde verbintenis tot „eene nieuwe gehoorzaamheid,” als buiten voorkennis van dat kind geschied, hare beteekenis mist, zoodat het kind, indien het weigert daarop in te gaan, *deswege eigenlijk geen blaam kan treffen*, — zooals Br. M. met pijnlijke verstandelijkheid, over zijn hart heen, ons vóór redeneert.

En — alweder geheel ten onrechte! Immers met hetzelfde recht zou men van iemand, die *in Nederland uit Nederlandsche ouders* en dus als Nederlandsch burger is geboren; die krachtens dat feit op aangifte van zijn Vader in de registers van den burgerlijken stand is ingeschreven; en die daarmede „buiten zijn voorkennis” onder al de rechten en plichten van het burgerschap is gebracht — kunnen beweren, dat hem indien hij geroepen wordt zijne militieplichten te vervullen, „*eigenlijk geen blaam kan treffen*” indien hij dienstweigeraar wordt, en wel omdat die verplichting „buiten zijn weten” is aanvaard.

Eene redeneering, die voor zoover wij weten, tot heden alleen gehanteerd is door het anarchisme, dat dan ook het van God gewilde en gestelde organisme van het Staatsverband ontkent, gelijk het Baptisme dat doet met de historisch geworden en wordende kerk.

Doorredeneerende zou die Nederlander van daareven er toe moeten komen om te protesteeren tegen . . . . *het feit van zijn geboorte* als Nederl. burger.

Maar juist deze gevolgtrekking tot in het ongerijmde doet ons met klaarheid de ontzachlijke beteekenis beseffen van dien factor, waarom het hier ten slotte gaat, en die hier alles beheerscht: *onze geboorte* in een bepaalden, door onzen God bepaalden kring. Wat Ps. 87 zoo treffend aanraakt, als het daar van Sion heet: „*deze en die is dáárin geboren*”.

In dit geval: *onze geboorte in den boezem der Gemeente van Christus*, waardoor wij (niet krachtens onze natuur, maar uit kracht van het genadeverbond) lidmaten der Gemeente van Christus, erfgenamen van Gods beloften, en tot een nieuwe gehoorzaamheid geroepen zijn.

Nog eens: hier ligt de grond van den K.doop.

Maar hier ligt dan ook het antwoord op de vraag van Ds. M. (Punt 4) met welk recht men in den K.doop de lijdelijkheid handhaaft die men in het Avondmaal beslist verwerpt. Wij antwoorden: omdat lijdelijkheid het kenmerk is van alle geboorte, en omdat eerst daarna de geestelijke

werkzaamheid van toeigening enz. kan volgen, waarvan het Avondmaal spreekt.

En hier ligt eveneens de weerlegging van zijne bewering (P. 13) dat de Doop, bediend aan kinderen, die geboren zijn in de Christ. Gem., een onrechtmatige bevoorrechtiging dier kinderen is.

In antwoord daarop zou ik, indien ik daartoe den moed had, aan Br. M. willen vragen of hij ook *de geboorte in het midden der Gemeente*, waarvan hij zelf het „grootte voorrecht” erkent, zelfs maar één oogenblik „*een onrechtmatige bevoorrechtiging*” zou willen noemen. Doch ik weet maar al te goed, hoe hij hier met mij *ootmoedig* en *eerbiedig* buigt voor het mysterie der leidingen Gods. Leidingen, waarin wij geen licht-, en waarover wij nog veel minder het oordeel hebben. Maar die ons tot aanbidding dringen, als de vraag: o, mijn God, waarom **ik** in het midden der Gem. geboren? waarom de plaats van den vijfboom in den wijngaard, en niet in de dorre aarde **mijn** plaats . . .?”, maar even opkomt in ons hart.

Welnu (Ds. M. ziet het niet, en toch, het is zoo:) in het heilig donker van dit mysterie ligt het uitgangspunt van den gouden keten van het genadeverbond, dat tot het Christenkind niet enkel zegt; dat *er een weg ter behoudenis is*, maar: dat het tot kind en erfgenaam is aangenomen of m.a.w. dat het in de gedachten Gods: zijne behoudenis heeft, zoodat, wanneer dat kind vroegtijdig sterft, zijn Christenouders (gelijk de vaderen zich uitdrukten;) niet moeten twijfelen aan de zaligheid hunner kinderen, welke God in hun kindsheid uit dit leven wegneemt. En dat niet op grond van zekere gevolgtrekkingen uit de eigenschappen Gods, die straks misschien door een storm van twijfelwekkende ervaringen weggevaagd zouden worden, maar op grond van deze daad Gods, dat er een verbond Gods is met dit hun kind. —

Op grond derhalve van het genadeverbond. Daarop komen wij altijd weder terug. En geen wonder!

Want al wat de kerk aangaande den kinderdoop uitspreekt vindt daarin zijn grond. Waarom dan ook alle bestrijding, die verzuimt daarmede rekening te houden, langs haar heen gaat, en haar feitelijk niet schaden kan.

Maar om die zelfde reden is het dan ook de *grootte zwakheid* van Ds. M.'s brochure, dat zij met deze alles-beheerschende gedachte zoo weinig gerekend, veel minder: af-

gerekend heeft, dat in dit boekje van 30 bladz. *zelfs het woord* niet wordt genoemd.

Wij zouden hier dan ook kunnen eindigen, indien niet nog twee laatste overwegingen van anderen aard onze aandacht vroegen: . . . .

N.I. 1e *K.Doop en Historie* en 2e *K.Doop en Kerk*.

Wat het eerste betreft

De Kinderdoop en de Historie

stelt Ds. M. de vraag: wat de Kerkgeschiedenis ons leert aangaande den Doop der kinderen en den Doop door besprenging en stelt dan vast: dat de K.doop afkomstig is uit dienzelfden donkeren hoek waar ook priesterheerschappij, monnikendom, en dergel. „dwalingen” zijn geboren. —

Welnu, ook daarop hebben wij nog wel iets af te dingen. Want — laat ons het maar dadelijk zeggen — wat Ds. M. hier historisch noemt, *is volstrekt niet historisch*.

Laat ons het kort en zakelijk aanwijzen.

Om zijne stelling te bewijzen *beweert* Ds. M., dat de K.doop niet slechts in den Apostolischen- maar ook in den na-Apostolischen tijd onbekend was. *Waarheid* is evenwel, dat hij op pag. 13 van zijn boekje heeft moeten toegeven, dat niet is uit te maken of in de huisgezinnen die door de Apostelen gedoopt zijn, kleine kinderen waren ja dan neen.

Maar wie geeft hem dan nu het recht om hier te zeggen: „onbekend in den Apostol. tijd!” En wie geeft hem het recht om datzelfde van den na-Apostol. tijd te beweren? —

Waarheid is dat Barnabas e.a. (zij brengen ons tot pl.m. 140) niet van den K.doop *spreken*. Maar bewijst dat dat deze Doop toen niet bestond?

Zoo zou men toch even goed uit de brochure-Mense kunnen bewijzen, dat de leer van het genadeverbond in de 20ste eeuw niet bestond, omdat deze daarin niet wordt genoemd . . .

Men voelt dat dit alles veel te gemakkelijk gaat. Men zou veeleer moeten vragen of deze mannen, die bijv. de meening voorstonden, dat zelfs de Oud. Test. vromen na hun dood den Doop nog moesten ontvangen, *om dat zij zonder den Doop het Koninkrijk der Hemelen niet konden ingaan* (Hermas) — of deze mannen hebben kunnen zijn tegenstanders van den K.doop.

En met de andere „historische” bewijzen is het al niet veel beter gesteld. Zoo *beweert* Ds. M. (natuurlijk te goeder trouw, en anderen doen het met hem) dat Tertullianus, de kerkvader uit N. Africa (gest. 220), de vijand van alle

nieuwigheden, met kracht tegen den K.doop te velde trok. Natuurlijk — zoo zal de lezer denken — omdat ook daarin een nieuwigheid stak. Maar wat is *nu de waarheid?*

Dat Tertullianus tegen den K.doop in gaat: zeker! maar (en daar lette men op) dat hij in geheel hetzelfde verband óók opkomt tegen den Doop van *maagden* en *weduwen*. En tegen beide: *uit voorzichtigheid*. De kinderen konden eens afdwalen, en de weduwen mochten eens afvallen! —

Van een „nieuwigheid” is met geen woord sprake. Beiderlei doop staat kalm naast elkaar, en beiden worden ont-raden. Bedenkt men nu daarbij dat Tertul. advocaat van beroep, over een zóó scherpe pen beschikte, dat zijn penne-strijd (zooals Schaff zegt) steeds bloedsporen achter liet, dan voelt men toch, dat men hier nog heel wat anders zou te lezen gekregen hebben, indien T. in den K.doop, een „nieuwe dwaling van kinderbesprenging” zou hebben gezien. —

Trouwens als de K.doop (zooals Ds. M. zelf aanvoert) onder Cyprianus (sterfjaar 258) in N.-Afrika in zwang was, zoo kan zij onder Tertull. (sterfjaar 220) toch moeilijk een nieu-wigheid zijn geweest. Zóó zet men binnen 40 jaar de gees-ten toch niet om!!!

Wij constateeren dat de toon, door Tertullianus aange-slagen, duidelijk aantoonst, dat de K.doop in de laatste helft der tweede eeuw reeds burgerrecht had verkregen.

Nu *beweert* Ds. M. verder wel in dit verband, dat de Grieksche Kerk het in deze lang niet met de kerk van N. Afrika eens was, maar ook hier vindt men de waarheid enkel door de dingen op den keper te bezien.

Want Ds. M. beroept zich op Gregorius Nazianzenus, (gest. 390) die wilde, dat de Doop van kinderen bij zuigelingen in doodsgevaar zou plaats hebben, en anders wanneer zij 3 jaar oud zouden geworden zijn, als ten bewijze, dat deze groote Griek den K.doop toch eigenlijk niet wilde.

Maar *waarheid* is, wat er naast behoort te staan, dat Gregorius die ouders, die vreesden het „*goddelijke zegel*” aan het kind te geven, wegens hun kleingeloof en kleinmoedigheid bestraft, en dat hij op de besnijdenis wijst, als een voorafschaduwend zegel, verricht aan hen, die daarvan nog geen begrip hadden. —

Men ziet het: in beginsel stond Greg. v. N. geheel in den K.doop. —

Hij leefde echter in een tijd, toen de bijgeloovige vrees opkwam, dat zonden na den Doop bedreven niet meer kon-

den vergeven worden; en toen die vrees niet enkel Heidenen (Constantijn) terughield van den Doop, maar ook op den Kinderdoop terugwerkte. Van daar de concessie, die hij doet (3 jaar.) Maar men voelt dat een doop van 3-jarigen toch alleen kan voorgesteld worden aan een kerk, die den K.doop bezat, al was het dan ook, dat zij (zooals immers nu nog gebeurt) daarvan werd afgetrokken.

En evenzoo was het met Augustinus e.a. die hun best deden *niet*: om den K.doop tot een algemeen gebruik te „maken,” zooals Ds. M. zegt, maar om hem als zoodanig te *behouden*. En zij zouden daarin niet zoo sterk hebben gestaan, indien niet het burgerrecht van den K.doop in de kerk hen had gesteund.

Het verder aangevoerde kunnen wij laten rusten. Om het getuigenis aangaande de *eerste eeuwen* der kerk is het hier te doen. En met het oog dáárop constateeren wij, dat Ds. M. met zijn beroep op de historie *niets* heeft aangevoerd, dat ons heeft kunnen verzwakken in onze overtuiging: 1° dat de Kinderdoop, naar alle waarschijnlijkheid door de Apostelen des Heeren bediend; 2° dat hij een noodwendig gevolg was van de Doopsopvatting der Apostolische Vaders, 3° dat hij in de 2de eeuw reeds zeer verbreid was; hoewel nog niet algemeen.

Waarbij dan dit laatste zich gereedelijk daaruit laat verklaren, dat de Christenen, die in die dagen uit het Heidentom werden gewonnen, zich de in Israel zoo diep gewortelde gedachte van het genadeverbond, dat ook de kinderen omvat, niet zoo aanstonds konden toeëigenen. —

Over het punt *der besprenging*, dat ook in dit verband behoort, mogen wij zeker wel wat korter zijn. Maar ook hier moet ons al weer de opmerking van het hart, dat Br. M. te spoedig met zijn bewijzen gereed is. —

Zoo al aanstonds in het begin, waar hij als „boven allen twijfel verheven” vaststelt, dat het bijbelsche woord voor doopen (baptizein) iets „geheel onderdompelen” beteekent, maar dan niet bedenkt wat *eveneens boven allen twijfel verheven is*, dat het ook wel *iets heel anders* beteekenen kan, n.l. *wasschen*. En dan nog wel: hoe wasschen? Men denke eens even aan Marcus 7 : 2, waar sprake is van het farizeesche handen wasschen als men van de markt komt. Welnu, dat heet daar ook „baptizein.” — Nu bedenke men dat een Israeliet liefst zijn handen wiesch door er water over te laten gieten (2 Kon. 3 : 11) *niet* door ze in het water te

dompelen. Verder vergete men niet, dat hier eene rituële wassching bedoeld is, waarbij het niet gaat om zindelijkheid, maar om (uitwendige) godsdienstigheid, zoodat men die wassching ook toepaste als men, na even te voren zijn handen gewasschen te hebben, de markt had bezocht, ook al had men daar zijne handen volstrekt niet verontreinigd.

Het wordt dan duidelijk dat zulk een wassching — evenals de rituële wassching, die nu nog aan den ingang der synagoge plaats heeft — *wel met een paar druppels water kon worden afgedaan.*

Maar *ook dat besprenkelen* wordt in de Schrift „baptizein” genoemd, waarmede dus boven allen twijfel is verheven dat dit woord niet altijd (zooals Ds. M. wil) onderdompelen maar dat het evenzeer „besprenkelen” beteekenen kan. Of nauwkeuriger: aanduiding van wassching door besprenkeling kan zijn.

En als wij nu daaraan toevoegen, dat doopen in de Schrift altijd wordt aangeduid met dit woord baptizein, dat *zoo wel besprenkelen als onderdompelen* beteekenen kan, dan komen wij tot deze andere vraag:

Zou werkelijk ook in den eersten Apostolischen tijd de doop steeds door dompeling, en nooit door sprenkeling zijn bediend? Meest zeker wel. Maar altijd? Ook bijv. bij den doop der 3000 van het Pinksterfeest? Zou in eene aan water niet rijke stad als Jeruzalem de onderdompeling van zoovelen zijn mogelijk geweest, zoo n.l. dat de voor den Doop zoo beteekenisvolle reinheid van het water verzekerd was?

En zoo dat uit gebrek aan stroomend water niet mogelijk was, zullen wij dan in dit geval niet aan besprenging moeten denken? Een vraag, die aan waarschijnlijkheid wint, als we reeds in de „leer der Apostelen” (een boekje uit het begin der 2de eeuw) lezen dat men bij gebrek aan levend- ook ander water, en bij gebrek aan ruimwater ook met een driefvoudige bevochtiging van het hoofd kon volstaan.

Dat de onderdompeling ook van kinderen lang in zwang bleef, zal wel waar zijn. Het sprekende van de dompeling verklaart dat. Dat Luther in 1529 op onderdompeling (van kinderen) zou aangedrongen hebben lijkt ons vreemd, omdat hij reeds in 1523 in een boekje over den Doop voor de andere manier opkomt, wat in de latere kerkorden werd vastgesteld.

Ons warm maken voor dit punt is ons onmogelijk. En

dat te minder omdat wij Ds. M. niet toegeven kunnen, dat de symboliek (het zinnebeeld) door de besprenging verloren moet gaan. Evengoed toch als het eten en drinken van maar een enkele bete brood en een teug wijn in het H. A. het eten, drinken en verzadigd worden (en niet slechts het „proeven”) uitdrukt, evengoed kan ook de besprengeling de doopsgedachte van reiniging door het Bloed en den Geest van Christus uitdrukken. —

Onze Heiland, die in het Doopsbevel het „baptizein” heeft geboden, (men denke nu aan wat boven over dit woord gezegd is) gaf omtrent de *mate* des waters geen bevel. —

Zoo komen wij ten slotte tot het laatste gezichtspunt: n.l.

De Kinderdoop en de Kerk.

En daarmee tot het slot der brochure, waar Ds. M. al de gebreken der kerk, haar ongeestelijkheid en haar krachteloosheid, verklaart uit den K.doop, „waardoor zij zelf bezig is de wereld in de kerk te halen.” Dit alles in nauw verband gebracht met de practijk van het lidmaat-worden, „dat er immers zoo bij hooit,” en „dat wel in orde komt, als men het vrijwel eens is met een zeker stel waarheden.” En dan: dat „eens” zijn, wat kan men er in de Ned. Herv. kerk van verwachten?!

Aldus Ds. M. — wij weten niet precies wat hij met deze laatste regels bedoelt. Heeft hij het oog op kerkelijke formules, die meer dan één opvatting toelaten (wat ons zeer tot leed is) dan vragen wij: wat heeft dit gebrek van een bepaalde kerk met het goed recht van den Kinderdoop te maken, daar er andere kerken zullen zijn, die dat niet kennen?

Is dat evenwel niet bedoeld, dan protesteeren wij met al wat in ons is tegen dezen smet, geworpen op den arbeid van honderden geloovige predikanten, wier omgang met hunne aannemelingen allerminst slap is, en wier gebed en arbeid naar niets minder uitgaat dan dit: dat hunne leerlingen mogen komen tot levend geloof in hun Heiland en Heer.

Wij zullen Ds. M. niet vragen of hij deze dingen niet wist . . . Maar wij zouden hem en de Bapt. Broeders wel deze vraag willen doen: indien de K.doop **de** oorzaak van kerkverderf is, vanwaar dan het verderf, dat zich ook in de Baptistische kerk wel krachtig openbaarde? Immers wie weet niet, dat een Spurgeon in 1887 de „Baptist Union” van Engeland heeft moeten verlaten om des gewetens wil. En wie kent niet zijne verklaring, dat hij „niet langer wilde behoo-

„ren tot eene vereeniging, die tot Unitarische (dat is: tegen „de Driëenigheid gerichte) beschouwingen neigde, en waarin „nevens besliste orthodoxe christenen ook zulken als gelijk- „rechtigd erkend werden, die het zoenoffer van Christus, en „de persoonlijkheid des H. Geestes loochenden, den zonde- „val en fabel en de rechtvaardiging uit het geloof onzedelijk „noemden, en die het er voor hielden, dat er na den dood „nog een tijd van beproeving zou zijn, zoo dat tenslotte alle „mensen behouden zouden worden.” — Voorwaar, geen kleinigheid! Een donkere schilderij van de Ned. Herv. Kerk kan wel niet donkerder zijn! En toch — dat was de toestand van „de Unie der gedoopte Christenen” in Engeland in 1887, en dat nog geen 75 jaren na de oprichting van de Unie. Welnu, kwam al dit verderf in deze Unie nu ook binnen door de poort van haren Doop? „Ondanks onzen Doop” zullen de Bapt. broeders ons antwoorden. Het is wel. Wij hebben niet de minste behoefte het hun anders te bewijzen. Doch met verwijzing niet alleen naar dit ontuchtterende Engelsche voorbeeld van Baptistische verbastering, maar bovenal met verwijzing naar het Woord van onzen God, dat ons de lijn van het genadeverbond aanwijst, en dat ons den Kinderdoop als van God gewild doet erkennen, — ontzeggen wij hun het recht om te beweren, dat de K.doop, die èn het verderf des menschen, èn de genade Gods, èn de verplichting tot de gehoorzaamheid des nieuwen levens, èn daarbij den Christelijken Ouderplicht zoo krachtig predikt — oorzaak zou zijn van kerkverval.

Integendeel! *Ook onze Ned. Herv. Kerk zal weder opgebouwd worden, naar mate zij weer leeft uit haren Doop.*

Maar dan krijgt gij een „Volkskerk” (hoor ik Ds. M. waarschuwen), en dat kunt gij met de Schrift, ook met Matth. 13 : 24—30 (gelijkenis van 't onkruid tusschen de tarwe) niet verdedigen. Terwijl hij dan op grond van de sterke overeenkomst tusschen het onkruid en de tarwe zoekt te bewijzen, dat alleen een kerk, waarin geloovigen en hoogstens schijn-geloovigen voorkomen, aan die gelijkenis beantwoordt, en dat de aanwezigheid van de ongelooovigen in de Volkskerk (waarmede ook bedoeld zijn menschen bij wie geen levend geloof nog bleek) heel iets anders is.

Wie nu zijn Bijbel niet opslaat, is alweder overwonnen. Doch wie Matth. 13 aandachtig leest, vraagt allereerst, waarom Ds. M. ook niet wees op de gelijkenis van het vischnet, dat *allerlei soorten* van visschen samenbrengt, goede

en *kwade*. Dat steunt de Bapt. opvatting zeker niet, maar — het staat er toch.

En wie ook de eerste gelijkenis opmerkzaam leest, zal zien, dat Ds. M. iets heel gewichtigs, waarop het daar juist aankomt, onbesproken laat. Dit n.l. dat de knechten het onkruid wel degelijk *opmerken*, en *onderscheiden* ook („van waar *dit* onkruid?”); zóó duidelijk zelfs, dat zij willen gaan wieden, maar dat de Heer dit laatste om misgrepen te verhoeden verbiedt: („opdat gij mogelijk met het zelve de tarwe niet uittrekt”). Zoodat derhalve de knechten *ook het onkruid, waarin zij duidelijk onkruid herkend hadden, moesten laten staan.* — Hetgeen derhalve hier op neer komt: Er zijn vele gevallen, waarin wij levend geloof en ook dood geloof zeer wel kunnen herkennen. Maar er zijn ook een aantal geestelijke „grensgevallen” waarin wij, die de harten niet kennen, ons hondermaal zouden vergissen. En om nu de schade te verhoeden, die wij zouden aanrichten door ons on-tijdig, onbevoegd ingrijpen, is het des Heeren wil, dat wij „het onkruid” in zijn geheel zullen laten staan.

Dit alles uit te werken ligt buiten de grenzen van deze brochure.

Doch, dat is het „standpunt” der gelijkenis. Maar dat is Ds. M.'s standpunt niet. Van verre niet! — Als hij er op aandringt, dat men allen en een iegelijk zal doen gevoelen, dat men met de Gemeente niets heeft uit te staan, zoolang men niet met den Heer is verbonden door persoonlijk geloof; als hij de Gereformeerden en Vrije Evangelischen vraagt, of zij den moed zullen hebben de onbekeerden (dat zijn zij: bij wie geen bekeering bleek, schoon zij zich voegen onder de prediking van het Evangelie) *af te snijden*, wat blijft er dan van de wil des Heeren in deze gelijkenis over? Het is zoo klaar als de zon: het kerkbegrip van Ds. M. is, in beeld gebracht, *niet*: een akker waar tarwe en (ontdekt) onkruid opwassen tot den oogst, *maar*: een schuur, waar men de tarwe saambrengt, en waar alleen als „bij ongeluk” een spoor van onkruid binnen komen kan. Een vooruitgrijpen derhalve op wat komt, maar dat in strijd is met het Woord des Heeren voor het heden: „laat ze tesamen opwassen.” —

Dat de kerk van den Kinderdoop wel op dien grondslag staat heeft m.i. nu geen aanwijzing meer noodig.

Maar daaruit volgt dan ook de weg, dien zij te volgen heeft, en die niet een weg is, waarop echte tucht onmogelijk

lijk wordt, zooals Ds. M. (punt 17) krachtens *zijn* kerkbegrip (men denke aan „de schuur”) onvermijdelijk acht. Ds. M. schijnt daarbij totaal te vergeten, dat aan alle tucht (in de kerk zoowel als in het gezin) eene opvoeding moet voorafgaan, die met een alles hopen de liefde, het uiterste beproeft, eer zij naar het uiterste middel grijpt, en haar kind als een verderf de deur wijst. Zoo hebben onze vaders het verstaan. Want zij kenden niet enkel de gelijkenis van het onkruid en de tarwe, maar ook die van „eerst het kruid, dan de aar, daarna het volle koren in de aar”; en zij wisten, dat niet enkel de evangelisatie buiten de kerk, maar ook de kerk zelf het terrein is van Gods voorbereidende genade.

Maar hier blijkt dan ook de taak der kerk, die zij met al wat in haar is heeft aan te grijpen: n.l. de gedoopten door opvoeding, onderwijs, prediking te brengen tot bewustheid van hun Doop. Terwille van de gedoopten op te komen voor de belijdenis van den naam des Heeren, opdat elke gedoopte in de kerk, waar hij den Doop ontving, het volle Evangelie van zijn Doop ontvangen moge. En zoo door de macht van Gods Geest de kracht, den troost, in één woord; den zegen van den Doop te leeren verstaan.

De zegen van den Doop!

Een bejaarde Broeder herinnerde ons van uit het ziekvertrek hoe de welbekende Ds. Witteveen, toen hij bij het sterven van zijn vader jong en eenzaam achter bleef, zijne knieën boog en bad: „O God van mijn Vader, wees ook mijn God. Want ik ben toch in uwen naam gedoopt!”
Treffend!

Wij hebben daaraan geen woord meer toe te voegen.

Wij zeggen met Wormser: „Leer de natie haar Doop verstaan, en de natie zal gered zijn!”

Afscheid nemende van Ds. Mense's brochure, laten wij het aan den Lezer over het eindoordeel op te maken. Ons blijft zijn heengaan leed doen, en dat te meer, omdat onder het schrijven soms de vraag bij ons opkwam of rustiger, dieper overweging hem daarvan niet weêrhouden zou hebben.

Maar het is niet anders!

Kerkelijk *zijn* wij uiteen gegaan.

Wij op het groote schip en op de groote wateren der volkskerk. Hij in het kleine scheepke en op het stille water van de kerk der „gedoopte Christenen.”

20220559

En nu weten wij wel, dat het op dat kleine scheepje dat „geheel met eigen volk” de binnenvaart doet, rustig is en gemoedelijk, en dat men op het groote schip meer gevaar loopt van stormen en van klippen, maar wie door God geroepen zijn om op het schip van de groote vaart te dienen, en wie Zijn kompas aan boord hebben, en Zijn koers volgen, zij zijn in Zijne hand, en — „zij zien de werken des Heeren óók op de groote wateren” . . . .

En al zijn er ook tijden, dat zij zich moeten pijnigen om vooruit te komen — zij blijven. Want Zijn woord roept hen En — het is niet geraten iets tegen *Zijn Woord* te doen.

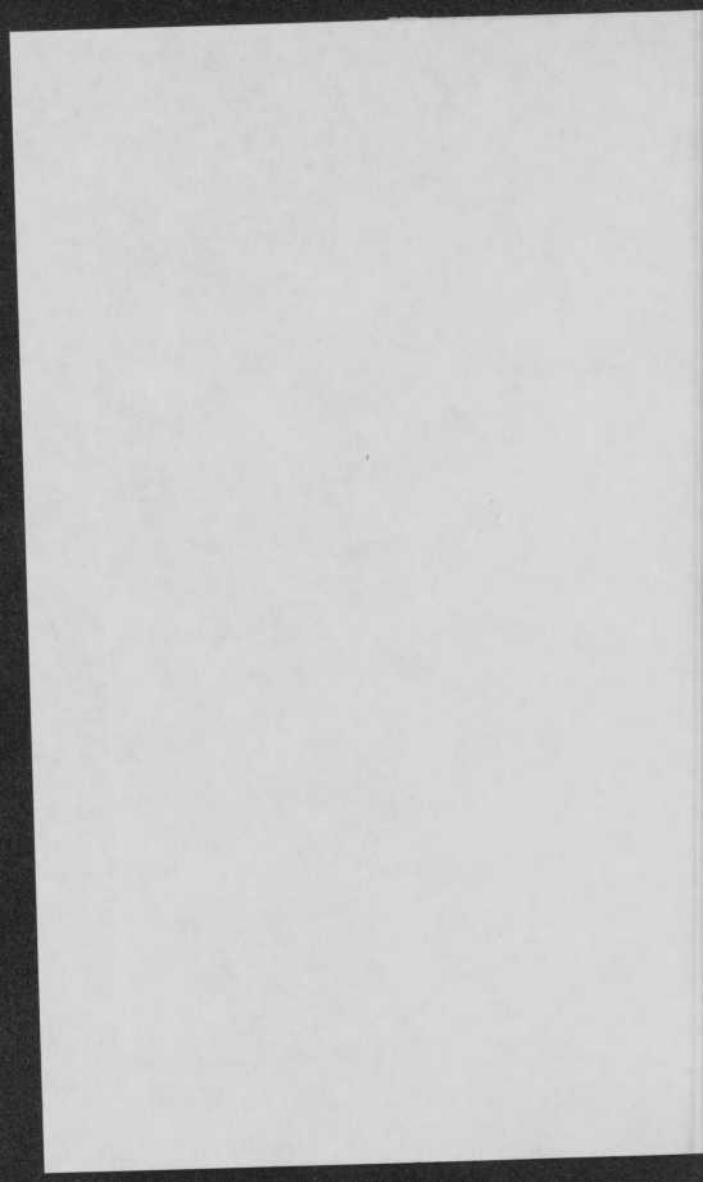
Aanteekening bij bladz. 5 — 10.

Van Bapt. zijde is ons gevraagd, waarom Paulus en de andere Apostelen zich bij het besnijdenis-geschil van Hand. 15 niet beroepen op den Doop, als deze laatste dan toch de besnijdenis verving? En of hun zwijgen daarover niet tegen ons getuigt?

Wij antwoorden: Volstrekt niet! Men leze naast Handl. 15 ook Gal. 2 : 1 — 10, en den geheelen Brief a. d. Gal. Men zal dan zien, dat het in dit geschil feitelijk gaat *om de wet*. De »valsche Broeders”, afkomstig uit farizeesche kringen, zagen in de besnijdenis alleen een stuk wet, maar daar zat geheel het wettische leven aan vast. Dat zagen de Apostelen, en vooral Paulus, helder in. Vandaar dat de strijd niet allereerst ging om Besnijdenis of Doop? maar om Wet óf Evangelie! Vrijheid óf dienstbaarheid (Gal. 2 : 4). Het juk der Wet óf de genade van Christus (Hand. 15 : 10, 11.) Maar vandaar ook dat in de apostolische discussie de besnijdenis feitelijk wegvalt, en het vraagpunt der Wet alles beheerscht.

Ware de besnijdenis als zoodanig bestreden, zonder dat de Doop daarin genoemd was, ja, dan was er reden voor bovenstaande vraag. Nu staat zij in verband met een ondiepe opvatting van Hand. 15, en valt zij met een beter inzicht weg.

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

...and the fact that the ...

BIBLIOTHEEK VRIJE UNIVERSITEIT

3 0000 01214 5003

